

گفت و گو

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی «ابلاغی مقام معظم رهبری» به عنوان سند بالادستی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی با تأکید بر «استقرار نظام تأمین اجتماعی جامع، یکپارچه، شفاف، کارآمد، فراگیر و چندلایه» بستر تحقق توسعه رفاه و عدالت اجتماعی را فراهم کرده است. به واسطه اهمیت و تأثیرگذاری سیاست‌های ابلاغی تأمین اجتماعی بر حوزه عدالت اجتماعی و رفاه، لزوم تحقق نظام چندلایه

صمدالله فیروزی، مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در ارتباط با مسیر اقدامات مربوط به عملیاتی کردن سیاست‌های ابلاغی این حوزه گفت: «پس از ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی توسط مقام معظم رهبری در ۲۱ فروردین‌ماه سال ۱۴۰۱ مقرر شد ظرف مدت شش ماه، برنامه جامع تحقق سیاست‌های مذکور از سوی قوه مجریه جهت سیر مراحل تصویب، تهیه و ارسال شود. البته به نظر می‌رسد دستگاه‌های موظف بر داشت متفاوتی از برنامه جامع تحقق هدف داشتند. از یک نگاه می‌توان هدف از این برنامه جامع را تدوین یک برنامه تقسیم‌کار ملی بین قوای سه‌گانه، تفکیک وظایف و طبقه‌بندی اقدامات تلقی کرد و از نگاه دیگر می‌توان آن را تدوین یک لایحه قانونی و ورود به جزئیات احکام در نظر گرفت.»

او افزود: «براساس سوابق موجود، غلبه نگاه دوم موجب شد با دستور وزیر وقت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت رفاه اجتماعی این وزارتخانه با همکاری مؤسسه کار و تأمین اجتماعی (کمیته علمی)، تشکیل کارگروه‌های تخصصی و در جلسات کارشناسی متعدد، لوایح شش‌گانه‌ای را در ۱۵ آبان‌ماه سال ۱۴۰۱ به دولت تقدیم کند. این لوایح شامل لایحه امور امدادی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، لایحه امور حمایتی نظام تأمین اجتماعی چندلایه، لایحه ساماندهی نظام بازنشستگی و امور بیمه‌ای، لایحه تنظیم‌گری حوزه رفاه اجتماعی کشور، لایحه نحوه تبادل اطلاعات در پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان و لایحه قانونی الزام به تهیه پیوست تأمین اجتماعی است.»

فیروزی ادامه داد: «لوایح ارسالی مذکور در ۲۳ آبان‌ماه این

سال در دفتر هیأت دولت وصول شد. مراتب در جلسات متعدد تخصصی کمیسیون فرهنگی و اجتماعی دولت در بازه زمانی آذرماه سال ۱۴۰۱ تا تیرماه سال ۱۴۰۲ ضمن دریافت نظرات دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط مورد بررسی قرار گرفت و در

نهایت جمع‌بندی کمیسیون مبنی بر اصلاح مفاد لوایح ارسالی و یکپارچه‌سازی و تلفیق لوایح شش‌گانه سیاست‌های کلی در قالب لایحه واحد به وزارتخانه مذکور اعلام شد.»

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی اضافه کرد: «بر این اساس وزیر رفاه هفتم مرداد سال گذشته متن لایحه اجرایی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی (نظام تأمین اجتماعی چندلایه) مشتمل بر شش فصل و ۹۰ ماده را به کمیسیون فرهنگی و اجتماعی هیأت دولت ارسال کرد. طبق مستندات و مکاتبات موجود دفتر هیأت دولت، لایحه ارسالی وزارتخانه درباره «یکپارچه‌سازی و تلفیق لوایح شش‌گانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی و قالب لایحه واحد» را از کمیسیون فرهنگی و اجتماعی به کمیسیون

گفت و گو

علی حیدری در ارتباط با گستردگی احکام سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی گفت: «این مجموعه سیاست‌ها طیف وسیعی از احکام را داراست که برای شکل‌دهی نظام تأمین اجتماعی چندلایه و رفع مشکلات مربوط به ناترازی صندوق‌های بازنشستگی تعیین شده است. همچنین این سیاست‌ها جهت جلوگیری از تحمیل هسای غیربیمه‌ای مغایر با محاسبات بیمه‌ای به این صندوق‌ها به‌شمار می‌رود. در همین راستا احکام متناسبی در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی برای صندوق‌ها پیش‌بینی شده تا فرصتی برای تأدی به‌دهی دولت و جلوگیری از تحمیل بار مالی به صندوق‌های بیمه‌ای باشد.»

توسعه پوشش بیمه‌ای

کارشناس بیمه‌های اجتماعی با اشاره به کارنامه سازمان تأمین اجتماعی در تحقق سیاست‌های ابلاغی این حوزه بیان کرد: «در سازمان تأمین اجتماعی اقدامات مناسبی در ارتباط با تحقق سیاست‌های کلی انجام شده که توسعه پوشش بیمه‌ای و افزایش تعداد بیمه‌شدگان در این مسیر قرار دارد. در حوزه کلان عملیاتی کردن این سیاست‌ها اما به این علت که متولی اصلی سازمان تأمین اجتماعی نیست، اقدامات لازم در موعد مقرر محقق نشده است. براساس سند الزامات سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی پس از ابلاغ، ظرف مدت شش ماه باید یک برنامه جامع تحقق سیاست‌ها یا یک لایحه و قانون اجرای سیاست‌ها تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسید که این مهم به وقوع نپیوست.»

او افزود: «با ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی به

اقتصاد، جهت ادامه بررسی و سیر مراحل تصویب ار جاع کرد.» او همچنین بیان کرد: «دبیرخانه کمیسیون اقتصاد ضمن بررسی اولیه لایحه ارسالی با تأکید بر تفکیک مواد موجود در لایحه برای سه دسته شامل احکامی که برای اجرایی شدن آن‌ها برنامه عملیاتی وزارتخانه فعالیت می‌کند، احکامی که اجرایی شدن آن‌ها با مصوبه هیأت وزیران امکان‌پذیر است و قوانین موجود در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی مستند قانونی خواهد بود و احکامی که نیازمند تصویب قانون جدید یا تغییر و اصلاح قوانین موجود و به‌روزرسانی آن‌هاست، برنامه‌ریزی کرد.»

فیروزی توضیح داد: «این دبیرخانه نسبت به ارجاع دوباره آن به وزارتخانه موردنظر در دهم مردامه سال ۱۴۰۲ اقدام کرد تا ضمن ارسال گزارش‌ها و مستندات پشتیبان اقدامات لازم اعمال شود. وزارتخانه متبوع تصویر مکاتبه اشاره شده سرپرست دبیرخانه کمیسیون اقتصاد را به سازمان تأمین اجتماعی ارسال کرده است.»

لوایح با پیوست تأمین اجتماعی

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی گفت: «در حال حاضر کمیسیون اقتصاد دولت سه موضوع را در اسفندماه سال ۱۴۰۲ بر اساس لوایح پیشنهادی مورد توافق ارسالی این وزارتخانه جهت طرح و بررسی در دستور کار قرار داده که شامل لایحه ساماندهی نظام بازنشستگی و امور بیمه‌ای، لایحه تنظیم‌گری حوزه رفاه اجتماعی کشور و لایحه قانونی الزام به تهیه پیوست تأمین اجتماعی است.»

در این ارتباط تاکنون سه جلسه در ۱۵ و ۲۱ اسفندماه سال قبل و ۲۱ فروردین‌ماه سال جاری در محل کمیسیون مذکور تشکیل شد و دو لایحه تنظیم‌گری و ساماندهی نظام بازنشستگی و امور بیمه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

برنامه‌های تأمین اجتماعی در راستای تحقق سیاست‌های کلی

فیروزی در ارتباط با برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی در حوزه تحقق سیاست‌های کلی این حوزه بیان کرد: «تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر اجتماعی و یکی از نقش‌آفرینان کلیدی در راستای اجرای سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی اگرچه به صورت مستقیم مسئول تهیه و تدوین قانون اجرای سیاست‌های کلی نبوده، اما برای تحریک‌مساعی و تحقق سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی اقدامات ویژه جدی انجام داده است.» او اضافه کرد: «تشکیل دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در ۳۰ فروردین ۱۴۰۱، تشکیل

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی تشریح کرد

اقدامات تحولی در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی

تأمین اجتماعی، تأثیر این مدل در حل ناترازی صندوق‌های بیمه‌ای و نقش سازمان تأمین اجتماعی در تحقق نظام چندلایه و همچنین عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در راستای عملیاتی کردن سیاست‌های مورد اشاره در گفت‌وگو با صمدالله فیروزی، مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی تشریح شده است.

چهارم‌دی سال گذشته، همه رده‌های مدیریتی و کارشناسی باید از ظرفیت موجود در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی برای صینات از کبان تأمین اجتماعی و رعایت صرفه و صلاح آن در هنگام تصویب قوانین جدید، لغو و اصلاح قوانین قبلی برای تنظیم ورودی‌ها و خروجی‌ها، تعادل منابع و مصارف و رفع ناترازی و پایدارسازی مالی این سازمان اقدام کنند. همچنین همه رده‌های سازمانی تأمین اجتماعی مکلف شدند حداکثر ظرف مدت دو ماه نسبت به احصای قوانین، مقررات و رویه‌های جاری مغایر با سیاست‌های کلی و اصلاحات پیشنهادی لازم‌مترتب بر آن اقدام و نسبت به گزارش آن به دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی براساس سرفصل‌های مورد نظر مبادرت کنند.»

فیروزی گفت: «این سرفصل‌ها شامل برنامه‌های تحولی بهبود رویه‌ها و فرایندهای داخلی و عملیاتی سازمان، اصلاح و تدوین این‌نامه‌های اجرایی، اصلاحات قانونی و سنجه‌ای و رعایت اصل مشارکت ذی‌نفعان و سه‌جانبه‌گرایی در اداره امور و ارکان سازمان است.»

تطبیق قوانین با سیاست‌های کلی

مسئول دبیرخانه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی در آخر گفت: «داره‌کل حقوقی و امور قوانین سازمان تأمین اجتماعی در راستای «توجه دقیق، عمیق و فراگیر به سیاست‌های کلی در همه ابعاد و عرصه‌ها به‌ویژه گفت‌مان‌سازی اجتماعی سیاست‌ها و با در نظر گرفتن الزامات، تمهیدات و اصلاح رفتارها و رویه‌های لازم و مؤثر اجرایی در چهارچوب این سیاست‌ها و راهبردهای هشت‌گانه تحولی عدالت‌محور اعتمادآفرین سازمان، نسبت به احصای قوانین و تطبیق آن با مفاد سیاست‌های کلی اقدام کرده است.»

تأمین

یادداشت

سیاست‌های کلی و برنامه هفتم توسعه

غلامحسین عابدی‌روش

کارشناس حوزه تأمین اجتماعی

بند «یک» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی ابلاغی مقام معظم رهبری به استقرار نظام تأمین اجتماعی جامع، یکپارچه، شفاف و کارآمد، فراگیر و چندلایه اشاره دارد. همچنین در بند (س) ماده (۲۹) لایحه برنامه هفتم توسعه بیمه‌پردازی کارفرمایان حقیقی و حقوقی مورد توجه قرار گرفته است. این موضوع نشان می‌دهد که کارفرمایان حقوقی و حقیقی می‌توانند از مزایای پوششی نظام تأمین اجتماعی بهره‌مند شوند. بند «ج» این لایحه نیز به ارائه‌دهندگان خدمات حمل‌ونقل، بار و مسافر از طریق سکوی پلتفرم‌های مجازی به بیمه کردن خود نزد تأمین اجتماعی اشاره دارد. تاکنون این افراد جزء بیمه‌شدگان اجباری این سازمان نبوده و در حوزه خدمات بیمه‌های اختیاری یا بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد قرار داشتند.

در بند «۲» سیاست‌های کلی به ایجاد سازوکار تخصصی و اثربخش جهت حفظ انسجام در لایه سطح‌بندی خدمات در صندوق‌ها و نهادهای فعال در قلمروهای امدادی، حمایتی و بیمه‌ای اشاره شده است. در برنامه هفتم برای عملیاتی کردن سیاست‌های کلی، بندالحاقی «۷» ماده (۲۹) با عنوان تأدی به دیون بدهی دولت مطرح می‌شود. در این بند، تأکید شده که ایجاد هر گونه بدهی جدید در قانون بودجه همان سال پیش‌بینی و تأمین شود. همچنین در بند «۳» سیاست‌های کلی، پایبندی به صندوق و رعایت تعهدات بین‌النسلی، منابع پایدار و رعایت محاسبات بیمه‌ای و برنامه‌های متعادل بین منابع و مصارف آورده شده است. تبصره یک نیز بر سن بیمه‌پردازان دست می‌گذارد و در زمان سن بازنشستگی مردان و زنان به سابقه بیمه اشاره دارد که این موضوع در راستای پایداری صندوق است.

در بند «س» ماده (۶) نیز ایجاد هر گونه تعهد بدون تأمین مالی به صندوق‌های بیمه‌ای ممنوع اعلام شده و این باعث می‌شود که هن‌زنه‌ها و تعهدات جدیدی به تأمین اجتماعی تحمیل نشود.

همین‌طور اصلاح قوانین و مقررات در جهت تأمین عدالت، یکسان‌سازی قواعد و مقررات بیمه‌ای، جلوگیری از انباشت بدهی‌های دولت و تأمین بار مالی تضمین شده بین‌النسلی به سیاست‌هلی کلی مطرح است. در ماده (۲۹) لایحه برنامه هفتم نیز کاهش ناترازی و جلوگیری از ناپایداری صندوق‌ها آمده که در بند «ب» دولت را مکلف به پرداخت بدهی دیون خود و سهم سسه‌درصد کرده و ایجاد تعهدات جدید ممنوع است.

براساس ماده (۶) نیز اشتغال و استقرار سامانه ملی اطلاعات بازار کسب هم باید شکل بگیرد. در این سامانه باید به‌صورت تفکیکی مهارت، تخصص، توزیع جغرافیایی، اعلام استانداردها و طبقه‌بندی مشاغل پیش‌بینی شود. به این واسطه در حوزه شناسایی مشاغل سخت و زیان‌آور در بخش دستمزدهای واقعی برای تأمین اجتماعی می‌توان فرصت ایجاد کرد.

بند دیگر سیاست‌های کلی مربوط به لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و سطح‌بندی خدمات با رویکرد فعال دولت براساس وسع و استحقاق است. بند «۶» ماده (۲۶) برنامه هفتم اشاره به ارزیابی آزمون وسع توسط وزارت رفاه دارد.

ماده (۳۱) برنامه هفتم نیز به توسعه عدالت اجتماعی و بهبود در آمد اشاره دارد. همچنین در بند «ب» این ماده طراحی نظام تأمین اجتماعی چندلایه مبتنی بر آزمون وسع ذکر شده که لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای در خود ماده و تکالیف دولت گنجانده شده است. الزام به تهیه پیوست تأمین اجتماعی برای تحقق برنامه‌های کلان کشور، از دیگر موارد انطباق برنامه هفتم و سیاست‌های کلی است. ماده (۲۷) لایحه اشاره به قانون انتزاع فرایندهای دادرسی مالیاتی و بیمه‌ای دارد و در این حوزه وزارت رفاه مکلف شده تا زمینه ایجاد مراکز دادرسی مستقل مالیاتی و بیمه‌ای را فراهم کند.

ماده (۲۱) برنامه هفتم هم به سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور با موضوع شاخص‌های قیمت تمام شده کیفیت و زمان اجرا نظر دارد. به موجب آن تمامی طرح‌های دولت با سند نظام فنی و اجرایی، باید الزام به رعایت پیوست تأمین اجتماعی داشته باشد. با توضیحات مذکور می‌توان این گونه برداشت کرد که لایحه برنامه هفتم توسعه با سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری انطباق کامل دارد.